

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Szczecin, dnia 26 września 2025 r.

Poz. 3944

ZARZĄDZENIE REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W SZCZECINIE

z dnia 23 września 2025 r.

w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Poradz PLH320065

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478 i 1940 oraz z 2025 r. poz. 884) zarządza się, co następuje.

§ 1. Ustanawia się plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Torfowisko Poradz PLH320065, zwanego dalej „obszarem”.

§ 2. Opis granic obszaru określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Mapę obszaru stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru określa załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 5. Cele działań ochronnych określa załącznik nr 4 do zarządzenia.

§ 6. Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz obszarów ich wdrażania określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska
w Szczecinie

Sylwia Jurzyk-Nordlów

Załącznik nr 1 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 23 września 2025 r.

Opis granic obszaru Natura 2000.

Granice obszaru Natura 2000 objętego planem opisano w postaci listy współrzędnych punktów załamania granic w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992¹⁾

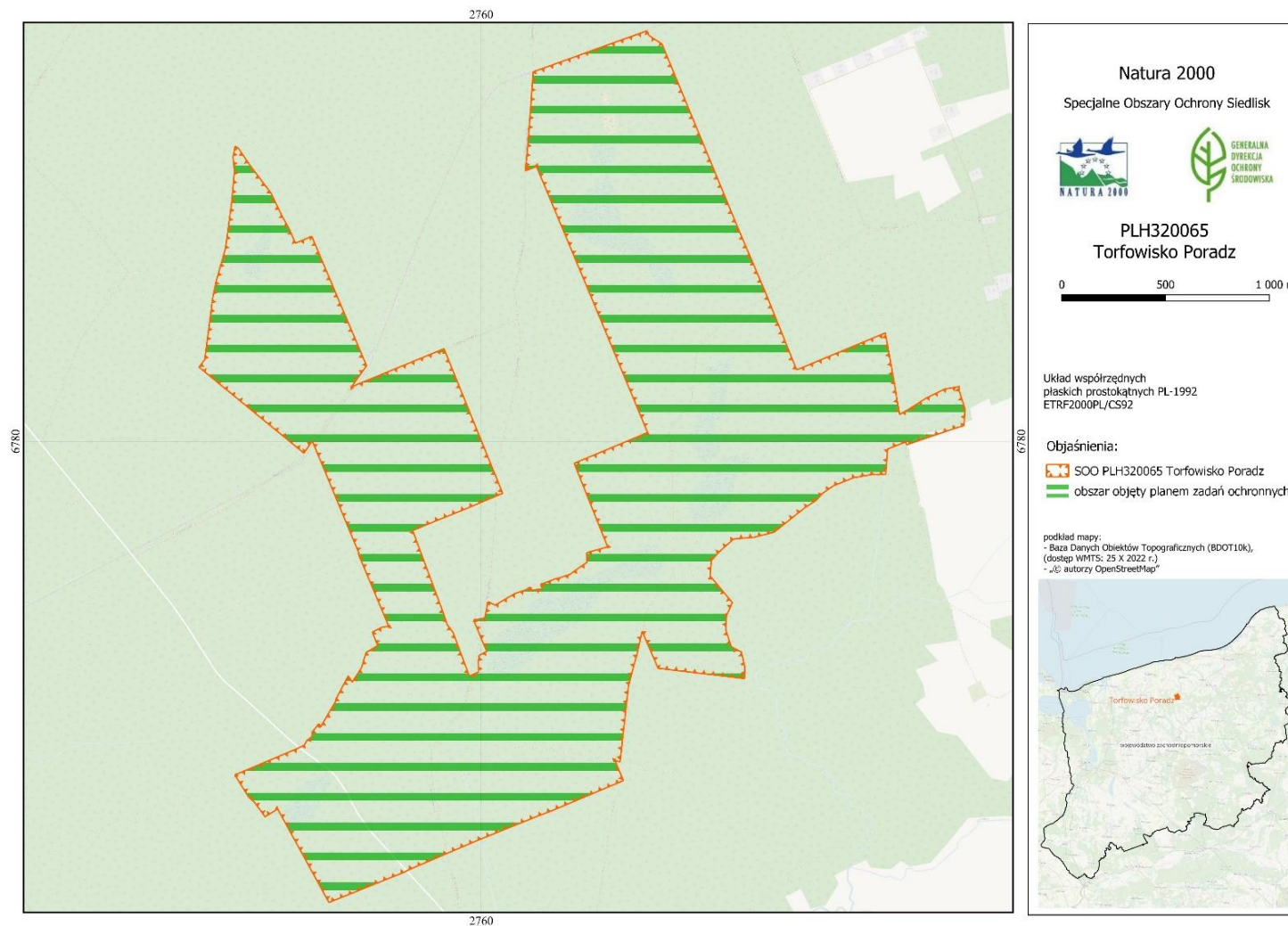
Lp	X	Y	42	677227,28	277206,67	84	676638,69	275217,33
1	679915,33	276871,22	43	677222,74	277210,70	85	676620,33	275223,03
2	679038,85	277233,20	44	677160,07	277182,40	86	676748,82	275298,52
3	678719,47	277369,39	45	677094,60	277177,97	87	676753,18	275296,66
4	678344,50	277520,40	46	677009,73	277205,15	88	676869,36	275358,03
5	678371,13	277584,20	47	676984,77	277253,96	89	676840,15	275377,65
6	678426,24	277715,94	48	676914,32	277270,05	90	676907,87	275421,92
7	678464,66	277808,33	49	676862,74	277269,49	91	676982,27	275444,24
8	678481,75	277849,42	50	676856,46	277269,28	92	677015,53	275500,26
9	678517,41	277935,16	51	676866,04	277190,07	93	677080,44	275474,38
10	678523,00	277948,00	52	676906,03	276852,31	94	677103,84	275520,16
11	678243,58	277998,04	53	676991,80	276815,35	95	677109,25	275553,16
12	678213,92	278002,14	54	677084,49	276775,40	96	677363,75	275446,23
13	678129,52	278017,23	55	676973,65	276750,79	97	677459,47	275406,01
14	678157,19	278064,48	56	676931,65	276738,66	98	677461,02	275409,66
15	678209,54	278146,86	57	676821,54	276709,78	99	678002,12	275184,79
16	678251,39	278232,42	58	676455,35	276668,67	100	677943,02	275143,97
17	678264,59	278305,45	59	676460,82	276644,67	101	677952,90	275132,83
18	678247,01	278303,01	60	676424,49	276660,02	102	678357,79	274638,55
19	678188,11	278322,26	61	676364,78	276685,41	103	678394,17	274666,58
20	678155,37	278332,96	62	676219,79	276340,29	104	678446,23	274672,92
21	678076,46	278327,11	63	676193,56	276271,86	105	678621,69	274695,85
22	678074,64	278320,06	64	676075,05	275977,86	106	678695,51	274705,37
23	678063,33	278284,83	65	675935,32	275650,73	107	678769,05	274720,54
24	677986,41	278058,60	66	675932,92	275645,12	108	678925,22	274765,06
25	677983,77	278050,28	67	675924,80	275632,13	109	678994,97	274775,24
26	677997,21	278045,79	68	675777,33	275265,25	110	679001,60	274776,11
27	677962,86	277959,22	69	676117,24	275078,59	111	679023,67	274779,00
28	677840,93	277949,77	70	676227,56	275018,01	112	679162,11	274797,14
29	677840,50	277930,60	71	676201,61	274975,11	113	679297,87	274809,48
30	677840,62	277885,23	72	676190,68	274957,04	114	679371,49	274803,10
31	677824,24	277793,24	73	676260,07	274906,33	115	679422,56	274812,89
32	677785,31	277696,90	74	676285,43	274877,97	116	679413,04	274828,56
33	677749,25	277645,17	75	676392,12	274811,65	117	679330,23	274884,65
34	677715,90	277614,54	76	676431,92	274905,78	118	679195,68	274986,60
35	677680,12	277559,89	77	676520,74	275115,85	119	679106,19	275029,56
36	677562,19	277411,57	78	676528,05	275130,33	120	679083,87	275040,13
37	677537,00	277312,63	79	676536,60	275146,78	121	679079,47	275042,62
38	677529,42	277216,47	80	676561,51	275161,01	122	679029,84	275070,67
39	677464,65	277143,83	81	676559,47	275162,29	123	678955,37	275103,98
40	677425,40	277109,11	82	676578,39	275183,68	124	678988,20	275182,39
41	677351,66	277102,81	83	676600,32	275185,19	125	678364,15	275446,71

¹⁾ Układ współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992 jest jednym z układów tworzących państwowy system odniesień przestrzennych, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 3 ust. 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz.1151 i 1824 oraz z 2025 r. poz. 1019).

126	678263,45	275374,09
127	678302,99	275471,19
128	678446,62	275819,93
129	677749,22	276102,95
130	677660,76	275891,21
131	677610,60	275766,16
132	677607,76	275759,08
133	677569,95	275669,05
134	677177,65	275814,86
135	677117,07	275835,34
136	677078,51	275863,92
137	676869,13	275941,95
138	676888,01	275986,95
139	676944,36	275985,85
140	676968,91	275990,13
141	676987,40	276025,66
142	677138,44	275962,77
143	677148,91	276016,59
144	677226,42	276031,63
145	677211,09	276067,20
146	677265,47	276160,04
147	677284,90	276216,16
148	677296,35	276235,12
149	677282,60	276242,73
150	677289,06	276295,22
151	677310,27	276286,23
152	677338,90	276360,66
153	677341,84	276376,85
154	677360,23	276429,82
155	677372,01	276444,54
156	677417,62	276510,02
157	677460,29	276507,08
158	677464,71	276512,96
159	677491,36	276609,04
160	677504,62	276603,73
161	677894,27	276447,65
162	678024,82	276759,87
163	678037,52	276789,61
164	678042,68	276801,69
165	678735,83	276513,00
166	679325,04	276265,87
167	679304,15	276211,75
168	679426,24	276223,42
169	679620,68	276239,05
170	679697,32	276244,06
171	679781,35	276250,23
172	679840,96	276415,89
173	679846,06	276429,80
174	679887,86	276543,92
175	679953,02	276727,08
176	679978,94	276798,78
177	679957,22	276807,54
178	679915,33	276871,22

Załącznik nr 2 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 23 września 2025 r.

Mapa obszaru Natura 2000 Torfowisko Poradz PLH320065.

Załącznik nr 3 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 23 września 2025 r.

Identyfikacja istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszaru.

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
1.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	1) K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja; 2) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów.		Ad. 1. Pierwotnie płat siedliska 3160 obejmował jeden, większy zbiornik, który wskutek procesów sukcesyjnych uległ zarastaniu i wypłaceniu, co doprowadziło do jego podziału. Obecnie siedlisko obejmuje dwa niewielkie zbiorniki o łącznej powierzchni ok. 0,15 ha. Ad. 2. Jeziorka dystroficzne zasilane są wodą opadową oraz wodą spływającą ze zlewni, w dużej części wodą z przyległego torfowiska. Okresy posuszne (dłuższe okresy z wysokimi temperaturami, a bez opadów), które następnie w pełni nie mogą być skompensowane w okresie jesienno-zimowym, zwłaszcza przy mało śnieżnych lub bezśnieżnych zimach, powodują obniżenia zwierciadła wody w obu zbiornikach, a także powodują zewnętrzne wzbogacenie strefy otwartej wody w kwasy humusowe i substancje mineralne, co w konsekwencji prowadzi do trwałej eutrofizacji i zarastania. Ze względu na niewielką powierzchnię jezior, procesy sukcesyjne przebiegają intensywniej i są bardziej widoczne, niż w przypadku zbiorników większych. Pogłębiające się zmiany klimatyczne intensyfikują procesy zarastania i wypływania zbiorników i ich zanik poprzez ewolucję w torfowisko przejściowe.
			1) B02.02 Wycinka lasu.	Ad. 1. Zlewnię bezpośrednią jezior stanowią lasy sosnowe w różnej klasie wieku. Są to drzewostany gospodarcze, które w części osiągnęły wiek rębny. Ze względu na niewielką powierzchnię jeziora są narażone na degradację, głównie ze względu na prowadzenie gospodarki leśnej, a przede wszystkim pozyskiwanie drewna metodą rębni zupełnej na obszarze zlewni bezpośredniej. Wykonanie rębni zupełnej drzewostanów w zlewni jezior ma wpływ na chemizm i trofę jezior. Na skutek zmiany wielkości ładunku i proporcji substancji mineralnych (także pokarmowych) i kwasów

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
				humusowych dochodzi do przebudowy struktury i obfitości fitoplanktonu, odmiennego od dotychczasowego, co w konsekwencji prowadzi do trwałych zmian i eutrofizacji.
2.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	1) I02 Problematiczne gatunki rodzime; 2) J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; 3) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów.		Ad. 1. Zagrożenie dotyczy mniejszego płata siedliska położonego w południowo-zachodniej części obszaru, po wschodniej stronie drogi Rymań – Povalice. Skrajne części siedliska cechuje duży spadek poziomu wody, co przyczyniło się do procesu murszenia obrzeży, zaniku torfowców oraz bujnego rozwoju trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i>, która zagłusza rozwój innych gatunków. Ad. 2. Zagrożenie dotyczy większego płata siedliska zlokalizowanego w centralnej części obszaru – tj. w północnej i zachodniej części proponowanego rezerwatu przyrody o nazwie „Torfowisko Drzeń”. Na południe od siedliska przebiega zarośnięty torfowcami rów odwadniający mogący w dalszym ciągu drenować złoża torfu, powodując przesuszenie, a w konsekwencji degradację siedliska. Ad. 3. Ten typ siedlisk zasilany jest niemal wyłącznie przez wody opadowe i przez to jest wybitnie uzależniony od cech klimatu. Narastanie złoża torfowego kończy się już w momencie, gdy bilans wodny torfowiska zostanie równoważony. Zagrożenie to dotyczy obu płatów siedliska, jednakże w przypadku większego płata, oddziaływanie to obecnie ma mniej istotne znaczenie. Utrzymujący się deficyt opadów wpływa na intensyfikację procesów sukcesji. Okresy posuszne (dłuższe okresy z wysokimi temperaturami, a bez opadów), które następnie w pełni nie mogą być skompensowane w okresie jesienno-zimowym, zwłaszcza przy mało śnieżnych lub bezśnieżnych zimach, powodują obniżenia zwierciadła wody w torfowisku. Obniżenie poziomu wody prowadzi do zaniku typowej roślinności dolinek, a następnie w wyniku sukcesji tworzy się inicjalna postać boru bagiennego, suche wrzosowisko lub pojawiają się łąny trzęślicy. Odwodnienie prowadzi do całkowitego ustąpienia zbiorowisk torfotwórczych i zamarcia torfowiska. W obrębie mniejszego płata siedliska skutki utrzymującej się suszy widoczne są w częściach peryferyjnych, gdzie licznie

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
				pojawiała się już trzęślica modra <i>Molinia caerulea</i> , a także wkroczyła sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> .
			1) B02.02 Wycinka lasu; 2) K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja.	Ad. 1. Zlewnię bezpośrednią torfowiska stanowią drzewostany gospodarcze w różnej klasie wieku, które w części osiągnęły wiek rębny. Wykonanie zrębu zupełnego drzewostanów przylegających do płatów torfowiska wpłynie negatywnie na stan jego zachowania. Na kształtowanie bilansu wodnego torfowiska wpływ ma transpiracja lasu w bezpośrednim otoczeniu. Wykonanie zrębu zupełnego lasu przylegającego do torfowiska powoduje zmianę poziomu wody – początkowo jego podwyższenie, prowadzące często do zatopienia powierzchni torfowiska, a następnie w miarę wzrostu uprawy, stopniowy spadek. Prowadzi to do zmiany struktury roślinności – zaniku cennej roślinności mszarnej, a następnie wkraczania gatunków bardziej pospolitych. Ad. 2. W obrębie większego płata siedliska, zlokalizowanego w północnej i zachodniej części proponowanego rezerwatu przyrody o nazwie „Torfowisko Drzeń”, zagrożenie czynnikami powodującymi przemiany biocenotyczne jest obecnie niewielkie. Jednakże utrzymujące się okresy suszy, w dalszej perspektywie czasowej mogą zaburzyć obecnie panujące warunki hydrologiczne, a w konsekwencji mogą powodować przyspieszenie procesów sukcesji i utratę otwartego charakteru siedliska. Procesy sukcesyjne bardziej zaawansowane są na mniejszym płacie siedliska (w tej części rozwinęła się 4-8 m sosna <i>Pinus sylvestris</i>). Zagęszczenie umiarkowane, w częściach peryferyjnych do dużego. W obrębie większego płata stopień sukcesji jest mniej zaawansowany, w częściach peryferyjnych siedliska wkracza głównie sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> (przede wszystkim w części zachodniej), zagęszczenie i rozmiary rosnących drzew są stosunkowo niewielkie. Obecnie wkraczające zadrzewienie stanowi około 10% powierzchni.
3.	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i	1) J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie;		Ad. 1. Siedlisko reprezentowane jest przez jeden płat zlokalizowany w SW części obszaru po zachodniej stronie drogi leśnej, w obrębie proponowanego użytku ekologicznego „Cztery torfowiska”. Na pogorszenie warunków hydrologicznych torfowiska istotny wpływ ma lokalizacja rowu

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
	stymulowanej regeneracji	2) K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja; 3) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów.		odwadniającego na obrzeżach siedliska w części SW, które obecnie są potęgowane częstymi i długimi okresami suszy. Rów ten jest obecnie zarośnięty, jednakże jego funkcja drenująca złoża torfu nadal może istotnie wpływać na stan siedliska. Ad. 2. W dokumentacji przygotowanej na potrzeby planu zadań ochronnych rozważano konieczność usunięcia siedliska. Większa część siedliska ma strukturę silnie zaburzoną poprzez obecność gęstego pokrycia około 30-letnią sosną zwyczajną z pojedynczymi okazami starszych drzew. Obecność sosny jest wynikiem zaawansowanej sukcesji siedlisk leśnych (mała powierzchnia torfowiska oraz zaawansowane procesy zarastania i wypłykania mogą w niedalekiej przyszłości doprowadzić do zaniku siedliska i przekształcenia w siedlisko 91D0). Otwarte powierzchnie mszarne są niewielkie i nieliczne, ale siedlisko jest stosunkowo dobrze uwodnione, z warstwą mszystą w nienajgorszej kondycji z dawnej kępkowej roślinności dominuje torfowiec kończysty <i>Sphagnum fallax</i>, przy niewielkim udziale torfowców ostrolistnego i błotnego – <i>S. capillifolium</i> i <i>S. palustre</i>. Na stanowisku tym istnieją duże szanse na powstrzymanie procesu sukcesji w kierunku inicjalnej postaci boru bagiennego (siedlisko 91D0), poprzez zaplanowanie cięć w dwóch lub większej ilości nawrotów i/lub obrączkowania wybranych większych drzew. Ocenia się, iż znaczące ograniczenie transpiracji, poprzez eliminację sosny z powierzchni torfowiska, wpłynie na jego regenerację - ponowne wykształci się powierzchniowa części żywego torfowiska a punktowo nastąpi przywrócenie jej pełnego funkcjonowania. Ad.3. Obecne perspektywy ochrony siedliska, pod warunkiem przeprowadzenia niezbędnych zabiegów ochronnych są stosunkowo dobre. Jednakże poprawa warunków uzależniona jest od warunków klimatycznych. Ze względu na niewielką powierzchnię siedliska czynnikiem limitującym są tu pogłębiające się zmiany klimatu (głównie susze). Utrzymujący się deficyt opadów wpływa na intensyfikację procesów sukcesji. Okresy posuszne (dłuższe okresy z wysokimi temperaturami, a bez opadów), które następnie w pełni nie mogą być skompensowane w okresie jesienno-zimowym, zwłaszcza przy mało śnieżnych lub bezśnieżnych zimach, powodują obniżenia

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
				zwierciadła wody w torfowisku. Trwałe obniżenie poziomu wody może prowadzić do całkowitego ustąpienia zbiorowisk torfotwórczych i zamarcia torfowiska, a następnie ponownego uaktywnienia się procesów prowadzących do rozwoju boru bagiennego.
			1) U Nieznane zagrożenie lub nacisk.	Ad. 1. Nie zidentyfikowano zagrożeń potencjalnych dla siedliska.
4.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	1) I02 Problematiczne gatunki rodzime; 2) J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; 3) K02 Ewolucja biocenotyczna, sukcesja; 4) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów.		Ad. 1. Siedlisko reprezentowane jest przez 16 płatów. Zagrożenie dotyczy przede wszystkim mniejszych, izolowanych płatów położonych wśród lasów sosnowych. W obrębie powierzchni gdzie nastąpił spadek poziomu wody i utrzymuje się przesuszenie torfu, dochodzi do bujnego rozwoju trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i> , która zagłusza rozwój gatunków charakterystycznych dla siedliska. Ad. 2. Zagrożenie dotyczy większej części płatów siedliska - tylko na powierzchni poniżej 5% brak jest wpływu odwadniających urządzeń melioracyjnych. Znaczna część płatów siedliska znajduje się pod wpływem dawnych urządzeń odwadniających (lokalizacja w bliskim sąsiedztwie lub w obrębie siedliska). Rowy odwadniające pomimo częściowego zarośnięcia lub zasypania w dalszym ciągu mogą drenować złożę torfu. Utrzymujący się deficyt wody w siedlisku sprzyja nasileniu procesów sukcesyjnych oraz ewolucji biocenotycznej. Ograniczenie wpływu zagrożenia możliwe jest przez odbudowę zniszczonej retencji, (zasypanie rowów czy budowę urządzeń piętrzących). Ad. 3. Powierzchnia siedliska kurczy się na skutek procesów sukcesyjnych o różnym stopniu zaawansowania na poszczególnych płatach. Zagrożenie to dotyczy 11 płatów siedliska, o łącznej powierzchni przekraczającej 20 ha. Drzewa (głównie sosna i brzoza oraz punktowo świerk) i/lub krzewy (głównie zarośla wierzbowe oraz kruszyna) wkraczają na przesuszone fragmenty mszaru, co z czasem doprowadzi do zmiany charakteru siedliska z otwartego na leśny. Najbardziej obfity rozwój drzew i krzewów dotyczy fragmentów skrajnych lub odwodnionych przez obecne rowy melioracyjne. Niewłaściwe warunki hydrologiczne (przesuszenie w wyniku działania

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
				rowów melioracyjnych oraz wynikające z przemian klimatycznych) powodują przyspieszenie procesów sukcesji. Istnieją duże szanse na powstrzymanie procesu sukcesji, poprzez zaplanowanie cięć w dwóch lub większej ilości nawrotów lub obrączkowanie. Dopuszcza się punktowo pozostawienie pojedynczych największych okazów sosny. Ad. 4. Utrzymujący się deficyt opadów pogorsza stan siedliska, poprzez intensyfikację niekorzystnych procesów, w tym intensyfikację sukcesji, czy rozwój gatunków ekspansywnych. Okresy posuszne (dłuższe okresy z wysokimi temperaturami, a bez opadów), które następnie w pełni nie mogą być skompensowane w okresie jesienno-zimowym, zwłaszcza przy mało śnieżnych lub bezśnieżnych zimach, powodują obniżenia zwierciadła wody w torfowisku. Obniżenie poziomu wody prowadzi do zaniku typowej roślinności mszarnej, a następnie w wyniku sukcesji do zmiany charakteru siedliska z otwartego na leśny. Odwodnienie prowadzi do całkowitego ustąpienia zbiorowisk torfotwórczych i zamarcia torfowiska.
			1) B02.02 Wycinka lasu.	Ad. 1. Wykonanie zrębu zupełnego drzewostanów przylegających do torfowiska wpłynie negatywnie na stan jego zachowania. Zlewnię bezpośrednią torfowiska stanowią drzewostany gospodarcze w różnej klasie wieku, które w części osiągnęły wiek rębny. Zaleca się nieprzeprowadzanie zrębów zupełnych w bezpośredniej zlewni torfowiska oraz nie składowanie na jego powierzchnię gałęzi i ściętych drzew. Wykonanie zrębu zupełnego drzewostanów w bezpośrednim otoczeniu płatów torfowiska zaburzy obecny bilans wodny torfowiska, poprzez zmianę procesu transpiracji lasu. Spowoduje to wahania poziomu wody w stosunkowo krótkim czasie.
5.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi</i> , <i>Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi</i> , <i>Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno</i>	1) I02 Problematiczne gatunki rodzime; 2) J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie; 3) M01.02 Susze i zmniejszenie opadów.		Ad. 1. Płaty siedliska rozwinęły się głównie w obrębie dawnych wyrobisk potorfowych, które cechuje duże zróżnicowanie poziomu wody. Praktycznie cała powierzchnia siedliska opanowana jest przez trzęślicę modrą <i>Molinia caerulea</i>, która rozwija się w miejscach przesuszonych (tylko na jednym płacie nie odnotowano obecność trzęślicy). Na poszczególnych stanowiskach jej zagęszczenie jest zróżnicowane. Miejsca poza obniżeniem potorfi i rowów cechuje duży spadek poziomu wody, w dużej części trwale przesuszone, co

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
	<i>girgensohnii Piceetum</i>) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne			przyczyniło się murszenia torfu w podłożu i bujnego rozwoju trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i>, która zagłusza rozwój innych gatunków. W miejscach z luźnymi kępami trzęślicy modrej notuje się potencjał do odnowień. Jednak obecność trzęślicy w większość stanowisk utrudnia rozwój gatunków charakterystycznych dla siedliska, a w lukach ogranicza potencjał do naturalnych odnowień. Ad. 2. Ze względu na fakt, iż płyty siedliska rozwinęły się na dawnych wyrobiskach potorfowych, w ich obrębie lub ich bezpośrednim sąsiedztwie funkcjonuje cała siatka rowów odwadniających odprowadzających wodę z podłoża. W większości płatów długoletnie odwadnianie torfowiska przyczyniło się do zmurszenia wierzchniej warstwy torfu i jego degradacji. Najlepiej zachowane fragmenty siedliska znajdują się w obniżeniach potorfowych lub obniżeniach rowów, gdzie poziom wody jest prawidłowy co umożliwia utrzymywanie się torfowców, choć ich zróżnicowanie gatunkowe w większości przypadków jest niewielkie. System rowów, pomimo iż od wielu lat jest nie konserwowany i uległ zarośnięciu to w dalszym ciągu powoduje przesuszenie i prowadzić do degradacji siedliska. Ad. 3. Okresy posuszne (dłuższe okresy z wysokimi temperaturami, a bez opadów), które następnie w pełni nie mogą być skompensowane w okresie jesienno-zimowym, zwłaszcza przy mało śnieżnych lub bezśnieżnych zimach, powodują obniżenia zwierciadła wody w siedlisku. Utrzymujący się deficyt opadów skutkujący trwałym obniżeniem poziomu wody, w dalszej konsekwencji prowadzi do przesuszenia i murszenia znajdujących się w podłożu złóż torfu oraz rozwojem gatunków ekspansywnych.
			1) B02.02 Wycinka lasu.	Ad. 1. Wykonanie zrębu zupełnego drzewostanów przylegających do siedliska wpłynie negatywnie na stan jego zachowania. Wykonanie zrębu zupełnego drzewostanów w bezpośrednim otoczeniu płatów siedliska zaburzy obecny bilans wodny, poprzez zmianę procesu transpiracji lasu. Spowoduje to wahania poziomu wody w stosunkowo krótkim czasie. Trzy płyty siedliska reprezentuje zbiorowisko brzeziny bagiennej, na którym w przypadku postępującego przesuszenia dopuszcza się usuwanie podszytu lub

Lp.	Przedmiot ochrony	Zagrożenia		Opis zagrożenia
		Istniejące	Potencjalne	
				drzewostanu w ramach gospodarki ekstensywnej. Większa część płatów siedliska reprezentuje zbiorowiska boru sosnowego, w miejscach z zaburzonym reżimem wodnym dopuszcza się usunięcie z drzewostanu gatunków niepożądanych (brzozy w przypadku jej zwiększonego udziału) oraz zmniejszenie zwarcia podszytu.

Załącznik nr 4 do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 23 września 2025 r.

Cele działań ochronnych.

Lp.	Przedmiot ochrony	Parametr/wskaźnik stanu ochrony ²⁾	Cel działań ochronnych ³⁾
1.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego (co najmniej 0,15 ha) na poziomie oceny właściwej FV, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (liczba gatunków i zajęta przez nie powierzchnia bez zmian lub większa w porównaniu do wcześniej prowadzonych badań) na wszystkich stwierdzonych stanowiskach, z uwzględnieniem przemian sukcesyjnych. Na stwierdzonych stanowiskach występuje roślinność typowa dla zbiorników dystroficznych (w tym płatów ze skupieniami grążela drobnego <i>Nuphar pumila</i> i grzybieni białych <i>Nymphaea alba</i>).
		Rodzime gatunki ekspansywne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków ekspansywnych) na wszystkich stwierdzonych stanowiskach.
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków obcych i inwazyjnych, dopuszcza się niewielką obecność moczarki kanadyjskiej <i>Elodea canadensis</i>) na wszystkich stwierdzonych stanowiskach.
		Barwa wody	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (barwa wody brązowa klarowna lub o niewielkiej mętności). W przypadku gdy zachodzące procesy sukcesyjne nie pozwolą na utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny FV, utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny nie niższej niż U1 (barwa wody ciemnobrunatna).
		Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (przewodność < 100 µS/cm), na wszystkich stwierdzonych stanowiskach.

²⁾ Parametry/wskaźniki stanu ochrony, odrębne dla każdego siedliska lub gatunku, zostały oparte na podstawie wskaźników stanu zachowania zawartych w metodyce monitoringu, o którym mowa w art. 112 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, i raportów, o których mowa w art. 38 tej. ustawy. Wskaźniki kardynalne zaznaczono pogrubioną czcionką.

³⁾ Użyte oceny FV (stan ochrony właściwy), U1 (stan ochrony niezadowalający) oraz U2 (stan zły) wynikają z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99).

		Odczyn wody	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (bez istotnych zmian w porównaniu z wcześniejszymi wynikami, tj. utrzymanie się pH w przedziale 3 – 7) na wszystkich stwierdzonych stanowiskach.
		Melioracje	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak rowów melioracji) w obrębie wszystkich stwierdzonych stanowiskach.
		Wskaźnik hydrochemiczny HDI (Hydrochemical Dystrophy Index)	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (przewiduje się utrzymanie wskaźnika na poziomie HDI = >50) W przypadku gdy zachodzące procesy sukcesyjne nie pozwolą na utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny FV, utrzymanie wskaźnika na poziomie nie niższym niż ocena niezadowalająca U1 (HDI = >40 <50).
2.	7110* Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Powierzchnia siedliska	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego na poziomie oceny właściwej FV (co najmniej 6,96 ha), z uwzględnieniem zmian wynikających z naturalnych procesów.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (występowanie co najmniej 3 gatunków torfowców i roślin naczyniowych gatunków charakterystycznych) na co najmniej 50% powierzchni siedliska w obszarze. W płatach siedliska występują co najmniej 2 gatunki typowych roślin naczyniowych z klasy <i>Oxycocco-Sphagnetea</i> oraz 3 gatunki torfowców w obrębie ok. 95% zasobu siedliska w obszarze. Stwierdzono obecność gatunków: żurawina błotna <i>Oxycoccus palustris</i> , welnianka pochwowata <i>Eriophorum vaginatum</i> , rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i> , turzycza pospolita <i>Carex nigra</i> , torfowiec kończysty <i>Sphagnum fallax</i> , próchniczek błotny <i>Aulacomnium palustre</i> . Dodatkowo w obrębie Torfowiska Drzeń stwierdzono obecność gatunków: modrzewnica zwyczajna <i>Andromeda polifolia</i> , torfowiec magellański <i>Sphagnum magellanicum</i> , torfowiec ostrolistny <i>Sphagnum capillifolium</i> , torfowiec czerwonawy <i>Sphagnum rubellum</i> , płonnik cienki <i>Polytrichum strictum</i> , a w obrębie mniejszego stanowiska wrzosiec bagienny <i>Erica tetralix</i> . Na 50% powierzchni siedliska utrzymanie wskaźnika na poziomie nie niższym niż ocena niezadowalająca U1 (występuje co najmniej 2 gatunki torfowców i 2 gatunki roślin naczyniowych spośród gatunków charakterystycznych).
		Pokrycie i struktura gatunkowa torfowców	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 (całkowite pokrycie mchów w przedziale 20-50%) na 95% powierzchni siedliska w obszarze.

			Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny U2 (udział typowych torfowców na poziomie min. 5%) na 5% powierzchni siedliska w obszarze. W długiej perspektywie czasowej zainicjowanie procesów umożliwiających poprawę oceny wskaźnika z U2 na ocenę U1.
	Obce gatunki inwazyjne		Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków inwazyjnych) na co najmniej 95% powierzchni siedliska w obszarze. Na powierzchni siedliska w obszarze nie większej niż 5% dopuszcza się ocenę niezadawalającą U1 (możliwe występowanie pojedynczych okazów gatunków inwazyjnych).
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych		Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków ekspansywnych roślin zielnych) na 80% powierzchni siedliska w obszarze. Na powierzchni siedliska liczącej około 20% utrzymanie oceny niezadawalającej U1 (na obrzeżach mniejszego stanowiska liczne występowanie trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i>). Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny U2 na 5% powierzchni siedliska w obszarze. W długiej perspektywie czasowej zainicjowanie procesów umożliwiających poprawę wskaźnika z poziomu oceny stan zły U2 na ocenę niezadawalającą U1.
	Odpowiednie uwodnienie		Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV na 95% powierzchni siedliska w obszarze (poziom wody równo lub poniżej 10 cm poniżej powierzchni torfowisk). Poprawa wskaźnika z poziomu oceny stan zły U2 na ocenę niezadawalającą U1 na 5% powierzchni siedliska w obszarze (przesuszone powierzchniowo, poziom wody 10-30 cm poniżej powierzchni torfowiska).
	Struktura powierzchni torfowiska (obecność dolinek i kęp)		Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadawalającej U1 (struktura kępkowo-dolinkowa związana ze zbiorowiskiem <i>Eriophorum vaginatum-Sphagnum fallax</i> , ale obecne torfowce typowe dla układu kępkowo-dolinkowego) na 95% powierzchni siedliska w obszarze. Jednakże wskutek utrzymującej się suszy możliwe jest pogorszenie oceny niezadawalającej U1 na stan zły U2 na 20% powierzchni siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny złej U2 (struktura kępkowo-dolinkowa związana ze zbiorowiskiem <i>Eriophorum vaginatum-Sphagnum fallax</i>) na 5% powierzchni siedliska w obszarze.
	Pozyskanie torfu		Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak eksploatacji torfu) w obrębie całej powierzchni siedliska przyrodniczego w obszarze.

3.	7120 Torfowiska wysokie, zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Melioracje odwadniające	Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadawalającej U1 (obecne rowy melioracyjne w przyczyniają się do negatywnego wpływu na siedlisko) do poziomu oceny właściwej FV (infrastruktura melioracyjna w wystarczającym stopniu zostanie „neutralizowana” na skutek podjętych działań).
		Obecność krzewów i drzew	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (łącznie pokrycie krzewów i podrostów drzew poniżej 10% - sosną zwyczajną <i>Pinus sylvestris</i> osiągającą niewielkie rozmiary) na 95% powierzchni siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny stan zły U2 (obecność 4-8 m sosny <i>Pinus sylvestris</i>) na 5% powierzchni siedliska w obszarze.
		Powierzchnia siedliska	Utrzymanie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego (co najmniej 1,44 ha) na poziomie oceny właściwej FV, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
		Gatunki charakterystyczne torfowisk wysokich	Poprawa wskaźnika z poziomu oceny zły U2 (brak gatunków torfowców dla klasy <i>Oxycocco-Sphagnetea</i>) do poziomu oceny niezadawalającej U1 (występuje co najmniej jeden gatunek torfowców spośród gatunków charakterystycznych dla klasy <i>Oxycocco-Sphagnetea</i> i co najmniej jeden gatunek spośród charakterystycznych roślin naczyniowych spośród niżej wymienionych: rosziczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i>, żurawina błotna <i>Oxycoccus palustris</i>, bagno zwyczajne <i>Ledum palustre</i>, wełnianka pochwowata <i>Eriophorum vaginatum</i>, torfowiec kończysty <i>Sphagnum fallax</i>, torfowiec ostrolistny <i>Sphagnum capillifolium</i>) na 75% powierzchni siedliska w obszarze Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny zły U2 na 25% powierzchni siedliska w obszarze.
		Gatunki dominujące	Poprawę wskaźnika z poziomu oceny stan zły U2 na ocenę niezadawalającą U1. Poprawa oceny wskaźnika dotyczy 75% powierzchni siedliska w obszarze, pozostałe 25% możliwe do osiągnięcia w dłuższej perspektywie czasowej. Większa część siedliska porośnięta jest gęsto młodą, ok. 30-letnią sosną <i>Pinus sylvestris</i> – w warstwie a 40% i b 15%. Punktowo w obrębie otwartych przestrzeni występuje <i>Eriophorum vaginatum</i>, <i>Oxycoccus palustris</i>, z torfowców dominuje <i>Sphagnum fallax</i>.
		Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny stan zły U2 w obrębie całej powierzchni siedliska w obszarze. Otwarte powierzchnie mszarne są niewielkie i nieliczne, występują punktowo. Z dawnej kępkowej roślinności pozostaje <i>Sphagnum fallax</i>, przy niewielkim udziale <i>S. capillifolium</i> i <i>S. palustre</i>.

			Docelowo w długiej perspektywie czasowej poprawa wskaźnika z poziomu oceny stan zły U2 na niezadawalający U1.
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków inwazyjnych lub gatunki o niskim potencjalne inwazyjności występują pojedynczo) na co najmniej 95% powierzchni siedliska w obszarze. Na powierzchni siedliska w obszarze nie większej niż 5% dopuszcza się ocenę niezadawalającą U1 – możliwe występowanie pojedynczych okazów gatunków inwazyjnych.
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków ekspansywne lub występowanie pojedynczo) na co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze. Na powierzchni siedliska nie większej niż 25% dopuszcza się ocenę niezadawalającą U1. Wskutek warunków pogodowych - brak opadów, możliwe przesuszenie i wkroczenie trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i>.
		Obecność krzewów i podrostu drzew	Poprawę wskaźnika z poziomu oceny stan zły U2 na ocenę niezadawalającą U1. Większa część siedliska porośnięta jest gęsto młodą, ok. 30-letnią sosną. Poprawa oceny wskaźnika na 75% powierzchni siedliska w obszarze, pozostałe 25% możliwe do osiągnięcia w dłuższej perspektywie czasowej.
		Udział dobrze wykształconych płatów siedliska	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny stan zły U2 na wszystkich stanowiskach siedliska w obszarze. Udział dobrze wykształconych płatów siedliska jest niewielki. Dominuje rosnąca w dużym zagęszczeniu młodą, ok. 30-letnią sosną <i>Pinus sylvestris</i>. Otwarte powierzchnie mszarne występują punktowo, a z dawnej kępkowej roślinności pozostaje <i>Sphagnum fallax</i>, przy niewielkim udziale <i>S. capillifolium</i> i <i>S. palustre</i>.
		Stopień uwodnienia	Poprawa wskaźnika z poziomu oceny stan zły U2 na ocenę niezadawalającą U1 na co najmniej 75% powierzchni siedliska w obszarze (poziom wody nieco obniżony, ale bez śladów przesuszenia). Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny stan zły U2 na nie więcej niż 25% powierzchni siedliska w obszarze. Wskutek utrzymującej się suszy, nawet po zablokowaniu rowu możliwe przesuszenie siedliska, głównie na skrajach.

		Pozyskanie torfu	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak eksploatacji torfu) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Melioracje odwadniające	Poprawa wskaźnika z poziomu oceny stan zły U2 na ocenę niezadawalającą U1 na całej powierzchni siedliska w obszarze. Przez centralną część torfowiska przebiega zarośnięty rów odwadniający mogący jednak oddziaływać negatywnie na stosunki hydrologiczne złoża torfu i tym samym prowadzić do degeneracji siedliska. Ze względu na niewielką powierzchnię siedliska, oddziaływanie rowu miało bardzo duży wpływ na obniżenie poziomu wody.
4.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea nigrae</i>)	Powierzchnia siedliska	Osiągnięcie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego (co najmniej 31,19 ha) na poziomie oceny właściwej FV, z uwzględnieniem zmian wynikających z naturalnych procesów.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (w płatach siedliska występuje powyżej 6 gatunków charakterystycznych lub mniej, lecz pokrycie gatunków charakterystycznych nie mniejsze niż 50%), na co najmniej 80% powierzchni siedliska w obszarze. Stwierdzone są m.in. następujące gatunki: żurawina błotna <i>Oxycoccus palustris</i>, wełnianka wąskolistna <i>Eriophorum angustifolium</i>, turzycza dzióbkowata <i>Carex rostrata</i>, wełnianka pochwowata <i>Eriophorum vaginatum</i>, rosiczka okrągłolistna <i>Drosera rotundifolia</i>, turzycza nitkowata <i>Carex lasiocarpa</i>, turzycza pospolita <i>Carex nigra</i> oraz torfowiec kończysty <i>Sphagnum fallax</i>. Na nie większej niż 20% powierzchni siedliska w obszarze przesuszzonej lub zagrożonej przesuszeniem utrzymanie wskaźnika na poziomie nie niższym niż ocena niezadawalająca U1.
		Gatunki dominujące	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (dominują gatunki charakterystyczne dla siedliska lub brak dominanta, lecz przeważają gatunki charakterystyczne) na co najmniej 60% powierzchni siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadawalającej U1 (przynajmniej 50% udziału gatunków charakterystycznych dla siedliska) na co najmniej 20% powierzchni siedliska w obszarze. Wynika to z rozprzestrzeniania się gatunków ekspansywnych, głównie trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i> na terenach przesuszonych, co prowadzi do ustępowania pozostałych gatunków z warstwy zielnej.

			Na powierzchni siedliska liczącej nie więcej niż 20% dopuszcza się ocenę stan zły U2 (wskutek warunków pogodowych - brak opadów, możliwe utrzymujące się przesuszenie i dalsza ekspansja trzęślicy modrej <i>Molinia caerulea</i>).
		Pokrycie i struktura gatunkowa mchów	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (całkowite pokrycie mchów mieści się w granicach 60-90%, z czego na pokrycie mchów przypada ponad 50% powierzchni; w strukturze mchów od 60% do 100% udziału ma torfowiec kończysty <i>Sphagnum fallax</i>) na co najmniej 90% powierzchni siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowalającej U1 na 10% powierzchni siedliska w obszarze. W długiej perspektywie czasowej możliwe osiągnięcie poprawy wskaźnika na poziom oceny właściwej FV.
		Obce gatunki inwazyjne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków inwazyjnych) na co najmniej 90% powierzchni siedliska w obszarze. Na powierzchni siedliska w obszarze nie większej niż 10% dopuszcza się ocenę niezadowalającą U1 – możliwe występowanie pojedynczych okazów gatunków inwazyjnych.
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków ekspansywnych) na 50% powierzchni siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny złej U2 (gatunki ekspansywne – <i>Molinia caerulea</i>, - miejscami do 60-80% oraz <i>Phragmites australis</i> – nieliczne) na 50% powierzchni siedliska w obszarze.
		Obecność krzewów i podrostu drzew	Poprawa wskaźnika z poziomu oceny stan zły U2 (zajęcie 20-30% powierzchni) i z poziomu oceny niezadowalającej U1 (>15%) na ocenę właściwą FV (brak lub pojedyncze występowanie krzewów i podrostu drzew) na co najmniej 90% powierzchni siedliska w obszarze. Poprawa wskaźnika z poziomu oceny stan zły U2 na ocenę niezadowalającą U1 na 10% powierzchni siedliska w obszarze.
		Stopień uwodnienia	Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowalającej U1 na ocenę właściwą FV (silne uwodnienie, woda powyżej, równo lub do 10 cm poniżej powierzchni torfowiska) poprzez neutralizację oddziaływania rowów odwadniających na 90% powierzchni siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niewłaściwej U1 na 10% powierzchni siedliska w obszarze. Osiągnięcie poprawy wskaźnika wymaga podjęcia działań ochrony czynnej. Osiągnięcie celu dodatkowo uzależnione od warunków klimatycznych.

		Pozyskanie torfu	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak eksploatacji torfu; widoczne ślady historycznej eksploatacji torfu w obrębie około 40% stanowisk siedliska w obszarze) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Melioracje odwadniające	Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowolającej U1 na ocenę właściwą FV (brak sieci rowów melioracyjnych oraz innych elementów infrastruktury melioracyjnej, bądź infrastruktura melioracyjna w wystarczającym stopniu „zneutralizowana”) poprzez neutralizację oddziaływania rowów odwadniających na 90% powierzchni siedliska w obszarze. Na 10% dopuszcza się ocenę niezadowolającą U1.
5.	91D0* Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi-Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzozowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Powierzchnia siedliska	Osiągnięcie stabilnej powierzchni siedliska przyrodniczego (min. 45,08 ha) na poziomie oceny właściwej FV, z uwzględnieniem naturalnych procesów.
		Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny stan zły U2 (< 30% gatunków charakterystycznych) na całej powierzchni siedliska w obszarze. Docelowo, pod warunkiem wdrożenia działań ochronnych, w długiej perspektywie czasowej możliwa poprawa wskaźnika do poziomu oceny niezadowolającej U1 (tj. obecnych 30-60% listy gatunków charakterystycznych).
		Gatunki dominujące	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny stan zły U2 (dominacja gatunku niewłaściwego dla tego typu siedliska) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Inwazyjne gatunki obce w runie	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak występowania inwazyjnych gatunków obcych), na co najmniej 70% powierzchni siedliska w obszarze. Na powierzchni siedliska w obszarze nie większej niż 30% dopuszcza się ocenę niezadowolającą U1, ze względu na sporadyczne występowanie pojedynczych okazów czeremchy amerykańskiej <i>Padus serotina</i> .
		Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny stan zły U2 (silna ekspansja <i>Molinia caerulea</i>) na całej powierzchni siedliska w obszarze. W bardzo długiej perspektywie czasowej możliwa stopniowa poprawa na ocenę niezadawalającą U1.
		Uwodnienie	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 na całej powierzchni siedliska w obszarze. Siedlisko o zróżnicowanym uwodnieniu, miejscami okresowo przesuszone, głównie w częściach peryferyjnych, tylko punktowo dobre warunki wilgotnościowe w obniżeniach, potorfiach i rowach.

		Wiek drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (udział drzew starszych niż 100 lat nie mniejszy niż 20%), na 40% powierzchni siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 na 60% powierzchni siedliska w obszarze. W długiej perspektywie czasowej poprawa wskaźnika na ocenę właściwą FV na skutek procesów naturalnych starzenia się drzew, jak również ich zamierania.
		Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków obcych geograficznie lub stanowiące < 1% i nie odnawiające się) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak gatunków obcych ekologicznie) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 (płaty siedliska z naturalnym odnowieniem właściwego drzewostanu, ale nielicznym - odnowienia <i>Pinus sylvestris</i> i <i>Betula pendula</i>) na powierzchni nie mniejszej niż 90% siedliska w obszarze. Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny stan zły U2 na powierzchni nie większej niż 10% siedliska w obszarze.
		Martwe drewno leżące lub stojące > 3m długości i 30 cm grubości	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV(martwe drewno >3szt./ha) na 25% powierzchni siedliska w obszarze. Poprawa wskaźnika z poziomu oceny niezadowolającej U1 na ocenę właściwą FV na 75% powierzchni siedliska w obszarze. Osiągnięcie oceny właściwej FV w dłuższej perspektywie czasowej. Utrzymanie niezakłóconego rozwoju siedliska umożliwiające poprawę zasobów martwego drewna, głównie obszary z inicjalną formą siedliska, do poziomu przynajmniej 1-3 szt./ha.
		Występowanie mchów torfowców	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny stan zły U2 (wyraźnie obniżone pokrycie torfowców < 20%) na całej powierzchni siedliska w obszarze, brak możliwości poprawy ze względu na przesuszenie siedliska oraz znaczną powierzchnię opanowaną przez ekspansywną trzęślicę modrą <i>Molinia caerulea</i>. W bardzo długiej perspektywie czasowej możliwa stopniowa poprawa wskaźnika na ocenę niezadowolającą U1.
		Występowanie charakterystycznych krzewinek	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny niezadowolającej U1 na całej powierzchni siedliska w obszarze. Skąpe występowanie krzewinek charakterystycznych dla siedliska; typowe krzewinki

			występują z obniżoną obfitością i skład gatunkowy ograniczony jest głównie do jednego gatunku <i>Ledum palustre</i> , z punktową domieszką <i>Vaccinium uliginosum</i> .
		Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (naturalna zróżnicowana) na całej powierzchni siedliska w obszarze.
		Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie wskaźnika na poziomie oceny właściwej FV (brak śladów zniszczenia runa i gleby) na całej powierzchni siedliska w obszarze.

Załącznik nr 5 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie
z dnia 23 września 2025 r.

Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne	Obszar wdrażania ⁴⁾	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
Dotyczące ochrony siedlisk przyrodniczych				
1.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>) 91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis, Vaccinio uliginosi Pinetum, Pino mugo-Sphagnetum, Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne	Zahamowanie odpływu wody z torfowisk poprzez odcinkowe zasypianie trzech rowów melioracyjnych (długość 10-30 m) oraz budowę urządzeń hydrotechnicznych (dwa progi, dziewięć zastawek). Wysokość piętrzenia do 1 m (5-10 cm ponad rzędną torfowiska). Próg stały, zastawka z możliwością regulacji zabezpieczona przed wyjęciem zamknięciem. Termin wykonania prac: do wykonania w pierwszych pięciu latach od ustanowienia PZO.	Istniejąca infrastruktura melioracyjna w punktach opisanych poniższymi współrzędnymi geograficznymi: - zasypianie rowu lub obniżenia terenu X Y 275084.1773,678611.4178 275321.5248,678345.9125 278038.3211,678057.5599 - próg X Y 275947.4885,676330.7494 277112.0054,677921.3531 - zastawka X Y 275905.1931,676403.8734 275739.0820,676703.7163 276016.3203,676695.2886 276075.0404,676810.7236 277949.6731,677850.4457 277725.5351,677993.5646 277047.2583,678467.9620 276922.7454,678699.7328 276599.4364,679281.7328 Dopuszcza się lokalne odstępstwa po	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia zawartego z Nadleśniczym Nadleśnictwa Gościno

⁴⁾ Numery wydzieleń leśnych zgodne z Planem Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Gościno na lata 2017-2026.

			wykonaniu dokładnych map do celów projektowych.	
2.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Stopniowe usuwanie podrostu drzew (głównie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i>) z obrębu płatów siedliska, z pozostawieniem starych i oryginalnie wykształconych okazów sosny. Termin wykonania prac: najbardziej optymalny listopad-koniec lutego. Zadanie wykonać w pierwszych pięciu latach od ustanowienia PZO. W razie konieczności ponowić zabiegi na pojawiających się odrostach.	Adres leśne: 11-09-4-17-577-f 11-09-4-17-576-i 11-09-4-17-600-a 11-09-4-17-602-d	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia zawartego z Nadleśniczym Nadleśnictwa Gościno
3.	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Stopniowe usuwanie podrostu drzew (głównie sosny zwyczajnej <i>Pinus sylvestris</i>) z obrębu płatów siedliska, z pozostawieniem starych i oryginalnie wykształconych okazów sosny. Termin wykonania prac: najbardziej optymalny listopad-koniec lutego. Zadanie wykonać w pierwszych pięciu latach od ustanowienia PZO. W razie konieczności ponowić zabiegi na pojawiających się odrostach.	Adresy leśne: 11-09-4-17-602-b 11-09-4-17-602-d	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia zawartego z Nadleśniczym Nadleśnictwa Gościno
4.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Wycinka nalożu i podrostu drzew i krzewów oraz ewentualnie obrączkowanie drzew (głównie sosna i brzoza oraz punktowo świerk i/lub krzewy głównie zarośla wierzbowe oraz kruszyna), z pozostawieniem starych i oryginalnie wykształconych okazów sosny zwyczajnej. Usunięcie ręczne pozyskanej biomasy poza płaty siedlisk przyrodniczych. Biomasa można częściowo zdeponować w rowach melioracyjnych znajdujących się w pobliżu siedliska. Termin wykonania prac: najbardziej optymalny	Adresy leśne: 11-09-4-15-495-m 11-09-4-15-504-d 11-09-4-17-578-k 11-09-4-17-601-c 11-09-4-17-603-g 11-09-4-17-604-g 11-09-4-17-601-d 11-09-4-17-601-a 11-09-4-17-574-h 11-09-4-17-549-g 11-09-4-17-549-h	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie na podstawie porozumienia zawartego z Nadleśniczym Nadleśnictwa Gościno

		listopad-koniec lutego. Zadanie wykonać w pierwszych pięciu latach od ustanowienia PZO. W razie konieczności ponowić zabiegi na pojawiających się odrostach.	11-09-4-15-500-j 11-09-4-17-549-a 11-09-4-15-500-d 11-09-4-17-601-k	
5.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe) 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzerio-Caricetea</i>)	Kształtowanie strefy ekotonowej poprzez wyłączenia z użytkowania rębego i przedrębego pasów drzewostanów o szerokości około 25 m od granic płatów siedlisk torfowiskowych. Zadanie realizować przez cały okres obowiązywania PZO.	Adresy leśne: 11-09-4-17-549-a 11-09-4-15-490-m 11-09-4-17-549-b 11-09-4-15-495-g 11-09-4-17-574-k 11-09-4-15-495-i 11-09-4-17-575-f 11-09-4-15-495-l 11-09-4-17-575-k 11-09-4-15-495-m 11-09-4-17-574-m 11-09-4-15-495-n 11-09-4-17-576-h 11-09-4-15-495-o 11-09-4-17-577-d 11-09-4-15-499-c 11-09-4-17-578-d 11-09-4-15-500-b 11-09-4-17-578-l 11-09-4-15-500-d 11-09-4-17-578-g 11-09-4-15-500-i 11-09-4-17-600-g 11-09-4-15-504-a 11-09-4-17-601-a 11-09-4-15-504-d 11-09-4-17-601-b 11-09-4-15-504-f 11-09-4-17-601-c 11-09-4-17-601-d 11-09-4-17-601-f 11-09-4-17-601-k 11-09-4-17-602-c 11-09-4-17-602-a 11-09-4-17-603-d 11-09-4-17-603-f 11-09-4-17-603-g 11-09-4-17-603-h	Nadleśniczy Nadleśnictwa Gościno
<i>Dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz realizacji celów działań ochronnych</i>				
6.	3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	Monitoring stanu siedliska w oparciu o parametry i wskaźniki zawarte w metodyce PMŚ GIOŚ lub innych metodykach przyrodniczych uznanych przez pełniącego nadzór nad obszarami Natura 2000 wraz z oceną skuteczności przeprowadzonych działań ochronnych.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie

		Termin realizacji – przez cały okres obowiązywania PZO z częstotliwością co 5 lat.		
7.	7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	Monitoring stanu siedliska w oparciu o parametry i wskaźniki zawarte w metodyce PMŚ GIOŚ lub innych metodykach przyrodniczych uznanych przez pełniącego nadzór nad obszarami Natura 2000 wraz z oceną skuteczności przeprowadzonych działań ochronnych. Termin realizacji – przez cały okres obowiązywania PZO z częstotliwością co 5 lat.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
8.	7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	Monitoring stanu siedliska w oparciu o parametry i wskaźniki zawarte w metodyce PMŚ GIOŚ lub innych metodykach przyrodniczych uznanych przez pełniącego nadzór nad obszarami Natura 2000 wraz z oceną skuteczności przeprowadzonych działań ochronnych. Termin realizacji – przez cały okres obowiązywania PZO z częstotliwością co 5 lat.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
9.	7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z <i>Scheuchzeria-Caricetea</i>)	Monitoring stanu siedliska w oparciu o parametry i wskaźniki zawarte w metodyce PMŚ GIOŚ lub innych metodykach przyrodniczych uznanych przez pełniącego nadzór nad obszarami Natura 2000 wraz z oceną skuteczności przeprowadzonych działań ochronnych. Termin realizacji – przez cały okres obowiązywania PZO z częstotliwością co 5 lat.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie
10.	91D0 Bory i lasy bagienne (<i>Vaccinio uliginosi Betuletum pubescentis</i> , <i>Vaccinio uliginosi Pinetum</i> , <i>Pino mugo-Sphagnetum</i> , <i>Sphagno girgensohnii-Piceetum</i>) i brzoźowo-sosnowe	Monitoring stanu siedliska w oparciu o parametry i wskaźniki zawarte w metodyce PMŚ GIOŚ lub innych metodykach przyrodniczych uznanych przez pełniącego nadzór nad obszarami Natura 2000 wraz z oceną skuteczności przeprowadzonych działań ochronnych. Termin realizacji – przez cały okres obowiązywania PZO z częstotliwością co 5 lat.	Wszystkie płaty siedliska w obszarze.	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie

	bagienne lasy borealne			
--	------------------------	--	--	--